

พกปืนอย่างไรไม่ผิดกฎหมาย

เสียงกระซิบ

คำว่า **“ปืน”** ตามกฎหมายถือว่าเป็นอาวุธโดยสภาพ อาวุธปืนจึงหมายถึง “เครื่องมือที่ใช้ยิงไปทำอันตรายต่อร่างกายให้ถึงสาหัสได้” ความหมายข้างต้นแต่อาญาหรือพิชสงของมันนี้สิครับ...รุนแรงและร้ายกาจที่สุดเพราะมันสามารถปลิดชีวิตของมนุษย์ได้อย่างรวดเร็ว และง่ายดายเพียงแค่กระดิกนิ้วลั่นไกชีวิตของมนุษย์หรือจะเป็นใครมาจากไหน...ก็จะเหลือเพียงชื่อ...เท่านั้น

ถึงแม้ว่ามันจะดูน่ากลัวในสายตาของคนทั่วไป แต่มันก็มีประโยชน์มหาศาลหากเรานำมันมาใช้อย่างถูกวิธีโดยสันติ ดังนั้นเพื่อปกป้องและป้องกันผู้กระทำการโดยสุจริตมิให้ถูกรังแกจากผู้ไม่ประสงค์ดี จึงมี พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ พ.ศ.๒๕๕๐ ขึ้น และยังคงมีผลบังคับใช้มาจนกระทั่งทุกวันนี้

บุคคลในเครื่องแบบอย่างทหารหรือตำรวจก็ใช้ว่าจะพกปืนได้ตลอดเวลา สำหรับทหารนั้นจะมีเพียงทหารเหล่าสารวัตรและทหารเหล่าการเงินที่ให้พกพาได้เฉพาะในการปฏิบัติหน้าที่ในเครื่องแบบ ทหารที่มีหน้าที่รักษาการณ์ภายนอก ภายใน และออกทำการฝึกกรณีนอกเครื่องแบบให้ยกเว้นเฉพาะตำรวจ และเมื่อใช้ในหน้าที่ราชการเสร็จแล้วต้องมีการส่งคืนตามระเบียบทันที การพกอาวุธหรือใช้อาวุธปืนในทางปฏิบัติหน้าที่นั้น อาจไม่ต้องพบปัญหามากนักเนื่องจากต้องมีคำสั่งหรือระเบียบต่างๆ กำหนดไว้ แต่เมื่อใดที่ท่านถอดเครื่องแบบและกลายเป็นบุคคลพลเรือนเหมือนคนทั่วไปแล้ว ในการพกพาอาวุธปืน หรือการใช้อาวุธนั้นๆ จะต้องมีตัวบทกฎหมาย ซึ่งกำหนดกฎเกณฑ์และวิธีการต่างๆ ไว้สำหรับบุคคลพลเรือนทั่วไป ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เนื่องจากอาวุธปืนเป็นสิ่งอันตราย หากตกไปอยู่ในมือบุคคลที่ไม่สามารถควบคุมการใช้ของอาวุธปืน หรือบุคคลที่มีเจตนาจะใช้อาวุธปืนไปในทางที่มีชอบด้วยกฎหมายแล้ว อาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือภัยต่างๆ ตามมาอย่างแน่นอน ดังนั้นมาพิจารณากันก่อนดีกว่าว่าท่านจะถือปืนกันอย่างไรไม่ให้ขัดต่อกฎหมาย หรือตกเป็นผู้กระทำผิดฐานพกพาอาวุธปืนในทางสาธารณะโดยผิดกฎหมายตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนเครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน รวมทั้งกฎหมายอาญาด้วย

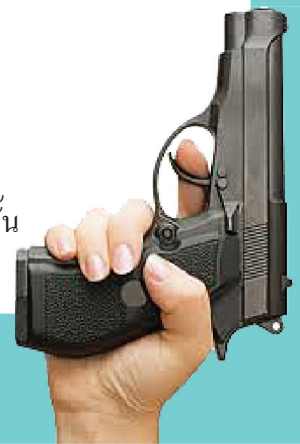
ความหมายของอาวุธปืน

อาวุธปืน หมายรวมตลอดถึงอาวุธทุกชนิดซึ่งใช้ส่งเครื่องกระสุน โดยวิธีระเบิดหรือกำลังดันของแก๊สหรืออัดลมหรือเครื่องกลไกอย่างใด ซึ่งต้องอาศัยอำนาจของพลังงาน และส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธนั้นๆ ซึ่งรัฐมนตรีเห็นว่าสำคัญและได้ระบุไว้ในกฎกระทรวง

ส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธปืนตามกฎหมายให้ถือเป็นอาวุธปืนด้วย เช่น

๑. ลากลั่น
๒. เครื่องลูกเลื่อน หรือส่วนประกอบสำคัญของเครื่องลูกเลื่อน
๓. เครื่องลั่นไก หรือส่วนประกอบสำคัญของเครื่องลั่นไก
๔. เครื่องส่งกระสุน ซองกระสุน หรือส่วนประกอบสำคัญของสิ่งเหล่านั้น

แต่พานท้ายปืน สายสะพาย ไม้ประดับด้ามปืน ไม้ใช้อาวุธปืน

การขออนุญาตมีหรือใช้อาวุธปืน

การจะมีหรือใช้อาวุธปืนได้จะต้องขออนุญาตจากทางราชการก่อน เมื่อทางราชการอนุญาตแล้ว ก็จะออกใบอนุญาตให้ไป ซึ่งใบอนุญาตที่ทางราชการออกให้ได้แก่ ใบอนุญาตการซื้อขายอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนส่วนบุคคล (แบบ ป.๓) และใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนส่วนบุคคล (แบบ ป.๔)

วิธีการปฏิบัติในการออกใบอนุญาตให้มีหรือใช้อาวุธปืน ในขั้นแรก นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้ซื้ออาวุธปืน (แบบ ป.๓) และใบอนุญาตให้มีหรือใช้อาวุธปืนแบบชั่วคราว (แบบ ป.๔ ชั่วคราว) ให้ก่อน ทั้งนี้เพื่อที่จะได้ให้ผู้ขออนุญาตไปจัดการหาซื้ออาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนมาให้พร้อมเสียก่อน โดยไม่ผิดกฎหมาย จากนั้นให้ผู้ขออนุญาตนำอาวุธปืนดังกล่าวไปให้นายทะเบียนตรวจสอบว่าอาวุธปืนและเครื่องกระสุนที่จัดหามา นั้นมีชนิดและขนาดตรงตามที่ระบุไว้ในแบบ ป.๓ และ ป.๔ ชั่วคราวหรือไม่ ถ้าตรง นายทะเบียนก็จะออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนอย่างถาวร (แบบ ป.๔ ถาวร) ต่อไป แต่ทั้งนี้จะต้องนำอาวุธปืนไปให้นายทะเบียนตรวจสอบภายในกำหนด ๖ เดือน นับแต่วันที่ได้ออกใบอนุญาตชั่วคราวให้ ถ้าเกินกำหนด ๖ เดือนดังกล่าวถือว่าผู้ขออนุญาตนั้นมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยมิได้รับอนุญาต

สถานที่ออกใบอนุญาต สำหรับผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ ให้ยื่นขออนุญาตต่อนายทะเบียน ณ กองทะเบียน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ส่วนผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดให้ยื่นคำร้องต่อนายอำเภอท้องที่ ในการที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้มีหรือใช้อาวุธปืนนั้น จะออกให้ได้ ๓ กรณีเท่านั้น คือ

- ๑) เพื่อใช้ป้องกันตนเองและทรัพย์สิน
- ๒) เพื่อใช้ในการเล่นกีฬา
- ๓) เพื่อใช้ในการยิงล่าสัตว์

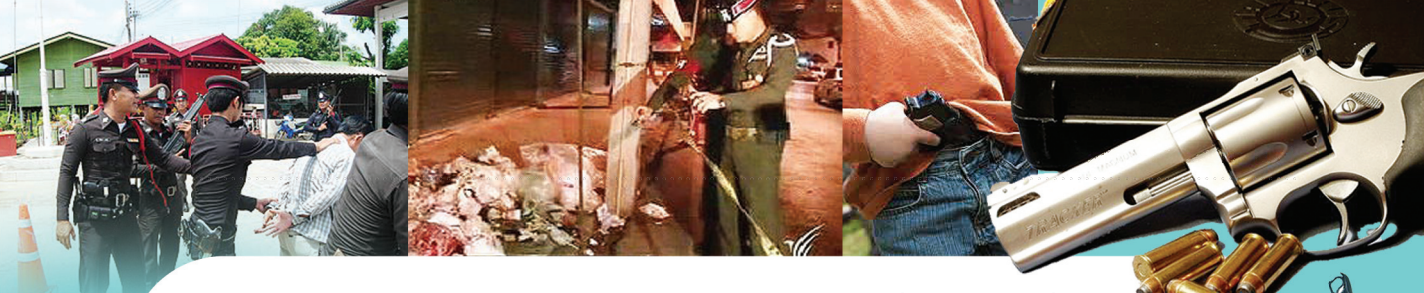

ถ้าไม่เข้ากรณีใดกรณีหนึ่งในสามกรณีนี้ทางราชการก็จะไม่ออกใบอนุญาตให้

การพกพาอาวุธปืนอย่างไรจึงไม่ผิดกฎหมาย

กฎหมายห้ามมิให้บุคคลพกพาอาวุธปืนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัว (แบบ ป.๑๒) เว้นแต่กรณีมีอาวุธปืนติดตัวเมื่อมีเหตุจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์ เช่น ถูกรังแกตามคนร้าย หรือไฟไหม้บ้านต้องขนของและปืนหนีออกจากบ้าน หรือต้องพกปืนเพื่อป้องกันตัว เพราะนำเงินจำนวนมากติดตัวไปต่างจังหวัด เป็นต้น

จากดังกล่าวข้างต้น ถึงแม้ว่าจะได้รับใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัวก็ตาม กฎหมายก็ห้ามเด็ดขาดมิให้พกพาอาวุธปืนไปโดยเปิดเผยหรือพาไปในชุมชนที่ได้จัดให้มีขึ้นเพื่อนมัสการ การรื่นเริง การมหรสพ หรือการอื่นใด ถึงแม้จะมีใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัวก็ตาม แต่กฎหมายไม่ห้าม สำหรับเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทหารและตำรวจซึ่งอยู่ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ หรือประชาชนผู้ได้รับมอบหมายให้มีหรือใช้อาวุธปืน ซึ่งอยู่ในระหว่างการช่วยเหลือราชการ และมีเหตุจำเป็นต้องมีและใช้อาวุธปืนในการนั้น แต่กฎหมายยังเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้บริสุทธิ์นำอาวุธปืนที่มีไว้โดยชอบด้วยกฎหมายแต่ยังมิได้รับอนุญาตให้พกพาจากเจ้าพนักงาน ให้พกพานำติดตัวไปเพื่อป้องกันตัว

และทรัพย์สินภายในขอบเขตที่กฎหมายให้กระทำได้ โดยถือว่าเป็นกรณีที่ต้องมีติดตัวเมื่อมีเหตุ
จำเป็นเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์

ตัวอย่าง บันทึกลำนำพนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๕๐๓(ส)/๒๗๖๖๓ ลง ๓๐ ก.ย.๒๕
เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจค้นบุคคลพกพาอาวุธปืนไปที่สาธารณะ มีแนวทางพอสรุปได้ ดังนี้

๑. ถ้าได้นำอาวุธปืนใส่กระเป๋าเก็บไว้ในช่องเก็บของท้ายรถ ซึ่งไม่สามารถหยิบใช้ได้ทันทีทันใด
๒. เอาอาวุธปืนใส่กระเป๋าใส่กุญแจวางไว้ในรถ ซึ่งไม่สามารถหยิบใช้ได้ทันทีทันใด
๓. ไปเก็บเงินจากลูกค้าต่างจังหวัด จำนวนเงินเป็นหมื่นๆ นำติดตัวมาแล้วมีอาวุธปืนที่ได้รับอนุญาต
จากนายทะเบียนแล้ว ใส่ไว้ในช่องที่เก็บของหน้ารถยนต์เพื่อป้องกันตัวและทรัพย์สิน
๔. ไปเก็บเงินจากลูกค้าต่างจังหวัด นำอาวุธปืนติดตัวมาด้วย โดยแยกอาวุธปืน และเครื่องกระสุน
ออกจากกัน ใส่กระเป๋าเอกสารวางไว้ที่พนักเบาะหลังรถยนต์
๕. ห่ออาวุธปืนและแม่กกาชินแยกออกคนละห่อเก็บไว้ในกระโปรงรถยนต์ซึ่งใส่กุญแจ
หนังสือฉบับนี้ไม่ใช่กฎหมาย เป็นเพียงแนวทางการปฏิบัติ และใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานตำรวจ
ที่ตรวจพบอาวุธในการจับกุมเท่านั้น

ตัวอย่างความเห็นชี้ขาดความเห็นแย้งของอัยการสูงสุด เกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืนติดตัว

★ อัยการสูงสุดได้ชี้ขาดความเห็นแย้งที่ ๖๔/๒๕๒๔ เกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืนติดตัวว่าการพกพา
อาวุธปืนติดตัวที่จะเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืน ฯลฯ นั้น จะต้องเป็นการกระทำที่ผู้ต้องหา
อยู่ในวิสัยที่จะสามารถใช้อาวุธปืนนั้นได้ในทันที หากต้องการจะใช้โดยไม่ต้องเสียเวลาในการเตรียมการ
เพื่อการใช้ใดๆ อีก ดังนั้นการที่ผู้ต้องหานำอาวุธปืนไป โดยเก็บไว้ในที่เก็บของท้ายรถ จึงไม่ใช่เป็นการพาอาวุธปืน
ติดตัวไปตามความหมายของกฎหมายการกระทำของผู้ต้องหาจึงขาดองค์ประกอบความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ
มาตรา ๘ ทวิ และประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๗๑ จึงชี้ขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหา

★ คดีชี้ขาดความเห็นแย้งที่ ๑๕/๒๕๓๖ อัยการสูงสุดได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการพกพาอาวุธปืนติดตัว
ที่เป็นความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๘ ทวิ นั้น จะต้องเป็นการกระทำที่ผู้กระทำนั้นอยู่ในวิสัยที่สามารถ
อาจใช้อาวุธปืนนั้นได้ในทันทีหากต้องการจะใช้โดยไม่ต้องเสียเวลาในการเตรียมการเพื่อการใช้ใดๆ อีก ฉะนั้น
การที่ผู้ต้องหาแยกอาวุธปืนกับกระสุนออกจากกันและบรรจุไว้ในกระเป๋าเสื้อผ้า และนำกระเป๋าติดตัวมาด้วย
จึงไม่ใช่การพาอาวุธปืนติดตัวในความหมายของกฎหมาย การกระทำของผู้ต้องหาจึงขาดองค์ประกอบ
ความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มาตรา ๘ ทวิ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๗๑ จึงชี้ขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหา
อย่างไรก็ตาม แนวทางดังกล่าวข้างต้นก็สอดคล้องกับคำวินิจฉัยของคำพิพากษาศาลฎีกาด้วย

★ จากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๕๔๕/๒๕๔๐ วินิจฉัยว่า กระเป๋าเอกสารที่อาวุธปืนของกลางบรรจุ
อยู่ภายในนั้น โดยสภาพและคำพยานจำเลยแสดงว่ามีกุญแจล็อกถึง ๒ ด้านทั้งวางอยู่ที่เบาะด้านหลัง
การหยิบฉวยอาวุธปืนมาใช้ทันทีทันใดนั้นย่อมเป็นไปได้ยาก จึงมีอาจถือได้ว่าเป็นการพกพาติดตัว ทั้งเหตุผล
ที่จำเลยอ้างว่าเป็นการขนย้ายไปยังบ้านที่ต่างจังหวัดนั้น จำเลยมีสำเนาทะเบียนบ้านนำมาสืบว่ามีกรย้าย
ภูมิลำเนาไปจริง แม้จะภายหลังวันเวลาเกิดเหตุแต่ก็เพียงไม่กี่วัน ต้องรับฟังเป็นคุณแก่จำเลยตามที่อ้างว่าเจตนา
เพียงขนย้ายสิ่งของ เมื่อโจทก์ไม่มีพยานหลักฐานมาสืบให้เห็นเป็นอย่างอื่น จึงต้องฟังว่าจำเลยมีเหตุจำเป็น
เร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์ที่จะพาอาวุธของกลางไป จำเลยไม่มีความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ
มาตรา ๘ ทวิ วรรคหนึ่ง ๗๒ วรรคสองและประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๗๑